

त्रावरुणीति पदानां ब्राह्मणमेवमान्नायते, मानवीत्याह । “मनु-
र्ह्येतामग्रेऽपश्यदृतपदीभ्याह यदेवास्यै पदादृतमपीद्यत तस्मा-
देवमाह मैत्रावरुणीत्याह मित्रावरुणौ ह्येनाऽसमैरयतां”
इति । तथा ‘एकतोमुखां’ एकदिङ्मुखप्रभवां, दक्षिणदिश्ये-
वावस्थितां नतु दिगन्तर इत्यर्थः ॥

(१५) अथ यजमानपञ्चमानामृत्विजामिडाभक्षणे मन्त्रमाह ।
“इडे भागं जुषस्व नः । जिन्व गा जिन्वार्वतः । तस्यास्ते भक्षि-
वाण स्याम सर्वात्मानः सर्वगणाः” इति । हे ‘इडे’ इडाख्ये
देवि, ‘नः’ अस्माकं, ‘भागं,’ ‘जुषस्व’ प्रीतिपूर्वकमनुमन्यस्व,
ततो ‘गा जिन्व’ गोमहिष्यादीन् प्रीणय, समर्द्धयेत्यर्थः । ‘अर्वतः’
अश्वांश्च ‘जिन्व,’ ‘तस्याः’ तादृश्याः, ‘ते’ तव, ‘भक्षिवाणः’ भक्ष-
यितारः, ‘सर्वात्मानः’ अविकलस्वरूपाः, ‘सर्वगणाः’ सर्वैः
पुत्रपौत्रादिगणैश्च सहिताः ॥

(१६) अथ वर्हिषदः पुरोडाशस्याभिमर्शने मन्त्रमाह ।
“ब्रध्न पिन्वस्व । ददतो मे माचायि । कुर्वतो मे मोपदशत् ।
दिशां कृप्तिरसि दिशो मे कल्पन्तां । कल्पन्तां मे दिशः ॥ ७ ॥
दैवीश्च मानुषीश्च । अहोरात्रे मे कल्पेतां । अर्द्धमासा मे कल्प-
न्तां । मासा मे कल्पन्तां । ऋतवो मे कल्पन्तां । संवत्सरो मे
कल्पतां कृप्तिरसि कल्पतां मे” इति । यज्ञो वै ब्रध्न इति
श्रुतेः, हे ‘ब्रध्न’ यज्ञमाधकपुरोडाश, ‘पिन्वस्व’ त्वं प्रीतो भव,
देवेभ्यस्त्वां ‘ददतः’, ‘मे’ मम, ‘माचायि’ विद्यमानस्वरूपा-
दुपक्षीणो माभूः, यागं ‘कुर्वतः’, मम फलं ‘मोपदशत्’ क्षीणं